

MAAVANEMA KORRALDUS

26.11.2015 nr 1-1/15/522

Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Viljandi maakonnas“ kehtestamine

Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine“ (edaspidi teemaplaneering) objektiks on Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 vaheline õhuliin Viljandimaal.

Planeeritav kõrgepingeliin on osa Eesti ja Läti vahelisest uuest kolmandast ühendusest, mis on osa Balti riikide ühtsest 330 kV elektrivõrgust. Uue Eesti ja Läti riikide vahelise 330 kV elektriliini rajamise vajadus on fikseeritud Eesti elektrimajanduse arengukavas aastani 2018. Seda energiaühendust on käsitletud Euroopa Liidu direktiivi (Electricity Directive 96/92/EC) kolmanda seadusandliku paketi alusel (EC 714/2009) ENTSO koostatud kavas „TYNDP 2010“ ning Eesti elektrisüsteemi varustuskindluse aruannetes alates 2010. aastast. Uus elektriühendus on oluline elektrituru arendamiseks Balti riikide ja Kesk-Euroopa ning Skandinaavia vahel.

Teemaplaneering lähtub üleriigilises planeeringus Eesti 2030+ seatud eesmärkidest, mis näevad ette Eesti energiavarustuse võimaluste avardamise, luues välisühendusi Läänemere piirkonna energiavõrkudega. Üleriigilise planeeringu üheks prioriteediks on Kilingi-Nõmme – Riia suunalise elektriühenduse rajamine. Teemaplaneeringuga luuakse eeldused elektri varustuskindluse suurendamiseks kogu riigis ning ülekandekadude vähendamiseks. Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini rajamine tõstab ülekandevõimsust 500-600 MW võrra võimaldab võrguga liituda uutel kohalikel elektritootjatel, sh taastuvatest energiaallikatest elektritootjatel ning sellega hajutada Eesti-sisest energiatootmist. Uue Eesti-Läti vahelise 330 kV õhuliini planeerimine on avalikes (üldistes) huvides.

Samaaegselt koostas Pärnu Maavalitsus Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassiasukoha valiku teemaplaneeringut Pärnu maakonnas. Analoogset planeeringut koostatakse ka Lätis riigipiirist kuni Riia TEC-2 alajaamani.

Teemaplaneeringu konkreetne eesmärk on riigi olulise rahvusvahelise, Läti-suunalise elektriühenduse 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine ning selleks vajaliku maa reserveerimine. Teemaplaneering on aluseks uue 330 kV õhuliini projekteerimisel Viljandi maakonnas. Uue õhuliini ehitamine on kavandatud aastatel 2017-2020.

Planeeringualaks on 330 kV elektriliini trassikoridor, mis hõlmab Viljandi maakonda läbiva Kilingi-Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini projekteerimiseks ja toimimiseks ning jaotuspunkti rajamiseks vajaliku ala Abja valla territooriumil. Planeeritud trassikoridori (õhuliin koos kaitsevööndi ja puhveralaga) laius on 100 m. Vajadusel on projekteerimise käigus võimalik nihutada õhuliini koos kaitsevööndiga vaid trassikoridori sees puhverala (20 m) ulatuses. Õhuliini ja mastide täpsed asukohas määratakse õhuliini ehitusprojektiga. Pärast projekteerimist on 330 kV õhuliini kaitsevööndi laius 80 m, mis ulatub 40 m mõlemale poole

liini telge. Trassikoridori pikkus on Viljandi maakonnas 4,4 km, Eestis kokku 13,9 km.

Planeeringu koostamisel on algusest peale arvesse võetud ning tasakaalustatud riigi ja kohaliku omavalitsuse ruumilise arengu vajadused lähtuvalt planeeringuala majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise keskkonna ja looduskeskkonna pikaajalistest suundumustest ning energiaühenduse väljaehitamise vajadusest.

Trassikoridoride alternatiivide valimiseks analüüsiti olemasolevat asustust ja looduslikke tingimusi. Arvestati olemasolevate elektriliinide paiknemist ning kinnismälestiste, looduskaitsete objektide ja seadusest tulenevate piirangutega. Samuti lähtuti põhimõttest, et trass kulgeks võimalikult sirgjooneliselt ja elamud jääksid trassikoridori teljest vähemalt 100 m kaugusele. Parima trassikoridori valimisel võrreldi kolme alternatiivse trassikoridori asukohta, mis kõik said alguse Tartu-Viljandi-Sindi 330 kV õhuliinilt Saarde vallas. Parima trassikoridori asukoha leidmiseks võrreldi trassialternatiive kriteeriumite alusel kolmes valdkonnas: majanduslik, sotsiaalne ja looduskeskkondlik. Alternatiivide kaalumisel arvestati ka eluhoonete kaugust. Trassikoridor kavandati eluhoonete vahelt läbi nii, et õhuliin jääks neist võrdsele kaugusele.

Teemaplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulisi keskkonnamõjusid, võimalikke alternatiivseid lahendusi ning kavandatud negatiivsete mõjude leevendamise meetmed on hinnatud keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) käigus. KSH aruanne sisaldab planeeringus kavandatud tegevustega kaasnevat keskkonnamõju, kultuurilisi, sotsiaalseid, ja majanduslikke kaalutlusi ning olulise negatiivse keskkonnamõju vältimiseks ja leevendamiseks kavandatud meetmeid. Trassikoridori Pärnu ja Viljandi maakonna ulatuses on koostatud ühine KSH aruanne, millele Keskkonnaamet andis heakskiidu oma kirjaga 10.04.2015 nr PV 6-8/15/5473-2.

Teemaplaneeringu puhul on tegemist maakonnaplaneeringu erijuhtumiga, mis tähendab, et 330 kV õhuliini rajamiseks üld- ja detailplaneeringuid reeglina enam koostama ei pea. Vastavalt planeerimisseaduse § 29¹ lg 6 (RT I, 13.03.2014, 97) toimub joonehitise projekti koostamine kehtestatud teemaplaneeringu alusel, kui joonehitise (käesoleval juhul kõrgepingeliin) asukoht on valitud maakonnaplaneeringu või selle teemaplaneeringuga. Kehtestatud teemaplaneeringu alusel koostatakse järgmise etapina kõrgepingeliini ehitusprojekt, mis määrab täpse maa-ala 330 kV õhuliini rajamiseks. Õhuliini projekteerimisel sõlmitakse iga maaomanikuga isiklik kasutusõiguse leping, milles fikseeritakse elektriliini trassi asukoht ja lepivad kokku kõik muud tingimused, sh kompensatsioonid maaomanikule.

Kuni teemaplaneeringu elluviimiseni konkreetsel õhuliini lõigul, saavad maaomanikud kinnistuid edasi kasutada nende senise sihtotstarbe järgi. Senist maakasutust planeering koheselt ei kitsenda. Teemaplaneeringus seatud trassikoridori kasutamise, projekteerimise põhimõteteid ja tingimusi tuleb järgida juhul, kui krundi või kinnistu seniseid ehitustingimusi või sihtotstarvet soovitakse muuta või kui asutakse õhuliini projekteerima või trassikoridoris koostama uusi planeeringuid või projekteerimistingimusi. Edaspidiste üld- ja detailplaneeringute koostamisel tuleb kohalikul omavalitsusel arvestada valitud trassikoridoriga ja 330 kV õhuliini asukohaga.

Teemaplaneering koosneb seletuskirjast ja kahest joonistest: 1) Põhijoonis, mõõtkava 1:100 000, millel on nähtav kogu planeeritud trassikoridor Pärnu ja Viljandi maakonnas ning 2) Planeeringulahendus Abja vallas, mõõtkava 1:20 000, mis on aluseks trassikoridori kandmisel Abja valla üldplaneeringusse.

Teemaplaneeringu koostamine algatati Viljandi maavanema 04.12.2013 korraldusega nr 1-1/2013/435 „Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringu ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamine“. Planeeringu osapooled on Viljandi Maavalitsus, AS Elering, planeeringukonsultant ja KSH koostaja AS Ramboll (alates 17.07.2015 Skepast & Puhkim AS). Teemaplaneering on koostatud koostöös Abja ja Saarde vallavalitsuste ning Pärnu Maavalitsusega. Planeeringu koostamisel on tehtud koostööd riigiasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi planeering käsitleb ning teiste huvitatud isikutega. AS Elering 2 (4)

veebilehel loodi planeeringuportaal, kus kajastati kõik teemaplaneeringu koostamisega seotud materjalid. Avalikkusele suunatud tutvustused ja arutelud viidi läbi kogu teemaplaneeringu koostamise käigus vastavuses planeerimisseaduses sätestatud nõuetega ning igaljuhul oli neil võimalik osaleda. Teave planeeringu avalike väljapanekute ja arutelude kohta oli kättesaadav Viljandi Maavalitsuse ja Abja Vallavalitsuse veebilehtedel.

Kõikidest planeeringu koostamise etappidest teavitas maavanem avalikkust ka ajalehe „Sakala“ kaudu. 16.04.2014 toimus infopäev Kilingi-Nõmme klubis. Teemaplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmi avalikustamine toimus ajavahemikul 13.-27.05.2014 ja avalik arutelu toimus 28.05.2014 Abja Vallavalitsuses. Planeeringu eskiislahenduse avalik väljapanek viidi läbi 22.06 - 1.07.2014 ja avalik arutelu toimus 1.07.2014 Abja Vallavalitsuses.

Planeeringulahendus on enne selle vastuvõtmist kooskõlastatud Saarde Vallavolikogu, Abja Vallavolikogu, Viljandi Maavalitsuse ja Riigimetsa Majandamise Keskusega, samuti Siseministeeriumi määratud asjaomaste riigiasutustega. (Kaitseministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnaministeerium, Keskkonnaamet, Maa-amet, Maanteeamet, Põllumajandusamet, Päästeamet, Terviseameti Lõuna talitus, Tehnilise Järelevalve amet). Teemaplaneering on koostatud vastavuses planeeringu algatamise ajal kehtinud planeerimisseaduse §-s 29¹ sätestatud mitut kohalikku omavalitsust läbiva joonehitise trassi asukohavaliku planeeringu koostamise erisustega. Teemaplaneeringu avaliku väljapaneku ning avaliku arutelu toimumise aja ja koha teatas maavanem tähtkirjaga ka trassikoridori jäävatele kinnisasjade omanikele.

Maavanem võttis teemaplaneeringu vastu 12.11.2014 korraldusega nr 1-1/2014/483. Teemaplaneeringu avalik väljapanek toimus ajavahemikul 27.11.2014 - 05.01.2015. Planeeringulahenduse täiendav tutvustamine toimus 8.12.2014 Kilingi-Nõmme klubis. Planeeringu avalik arutelu oli 10.02.2015. Avaliku väljapaneku kestel ei esitatud planeeringulahendusele ettepanekuid ega vastuväiteid.

Maavanem esitas 19.03.2015 kirjaga nr 12-2/151573-1 teemaplaneeringu materjalid ja menetlusdokumendid Siseministeeriumile järelevalve teostamiseks.

Siseministeeriumi kirjas 28.07.2015 nr 13-2/31-7 „Viljandi maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu järelevalvest“ otsustas riigihalduse minister teemaplaneeringu heaks kiita pärast seda, kui selles on arvestatud järelevalve käigus esitatud nõuetega, st et planeeringut on täiendatud vastavalt kirjas esitatud märkustele.

Vastavalt järelevalve teostaja nõudmistele, viis maavanem parandused teemaplaneeringusse ja esitas kirjaga 06.10.2015 nr 12-2/15/1573-4 järelevalve teostajale teemaplaneeringu koos selgitustega teemaplaneeringusse tehtud täpsustuste ja täienduste kohta.

Rahandusministeeriumi 30.10.2015 kirja nr 15-2/13286-1 „Kilingi-Nõmme – Riia kõrgepingeliini teemaplaneeringu heakskiitmine“, lähtudes ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lg 1 ning kuni 01.07.2015 kehtinud planeerimisseaduse § 23 lg 6 ning pärast kirjas esitatud täpsustuse sisseviimist teemaplaneeringusse, andis riigihalduse minister heakskiidu Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringule „Kilingi-Nõmme - Riia TEC-2330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Viljandi maakonnas“ ning tegi ettepaneku teemaplaneeringu kehtestamiseks. Kõikide järelevalve teostaja märkustega on arvestatud ja nende kohaselt teemaplaneeringu seletuskirja täpsustatud.

Teemaplaneeringu kehtestamise põhjendused on lisaks toodud Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi-Nõmme – Riia TEC2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Viljandi maakonnas“ seletuskirjas ja planeeringujoonistel, mis on korralduse lahutamatud lisad.

Lähtuvalt eeltoodust ning ehitusseadustiku ja planeerimisseaduse rakendamise seaduse § 1 lg 1 ja planeeringu algatamise ajal kehtinud planeerimisseaduse (RT I 13.03.2014, 97) § 24 lg 2,

§ 23 lg 6, § 24 lg 6, § 25 lg 2 ja 3, § 29¹ lg 5 ning keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanuhtimissüsteemi seaduse § 44 lg 1 alusel:

1. **Kehtestan Viljandi maakonna planeeringu teemaplaneeringu „Kilingi–Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha määramine Pärnu maakonnas“** lisatud kujul.
2. Kehtestatud teemaplaneeringuga on võimalik tutvuda Viljandi Maavalitsuses aadressiga Vabaduse plats 2 Viljandis ning Viljandi Maavalitsuse veebilehel <http://viljandi.maavalitsus.ee>.
3. Teha käesolev korraldus koos teemaplaneeringuga teatavaks Abja Vallavalitsusele, Rahandusministeeriumile ja AS-ile Elering ühe kuu jooksul korralduse allakirjutamise päevast arvates.
4. Viljandi Maavalitsuse arengu- ja planeeringuosakonna planeeringutalitusel avaldada teade teemaplaneeringu kehtestamise kohta Viljandi Maavalitsuse veebilehel, ajalehes Sakala ning Abja vallalehes ühe kuu jooksul korralduse allakirjutamise päevast arvates.
5. Teade teemaplaneeringu kehtestamisest saata Pärnu Maavalitsusele, Rahandusministeeriumile, Saarde Vallavalitsusele, Kaitseministeeriumile, Keskkonnaministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Keskkonnaametile, Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regioonile, Maaeluministeeriumile, Maa-ametile, Maanteeametile, Tehnilise Järelevalve Ametile, Päästeametile, Põllumajandusametile, Terviseameti Lääne talitusele, Riigimetsa Majandamise Keskusele, AS-le Eesti Energia ja OÜ-le Elektrilevi 14 päeva jooksul käesoleva korralduse allakirjutamise päevast arvates.
6. Vastavalt planeerimisseaduse § 29¹ lõikele 5 kantakse pärast joonehitise asukohavaliku maakonnaplaneeringu kehtestamist joonehitise asukoht ja maakonnaplaneeringuga kindlaks määratud maa- ja veealade üldised kasutustingimused vastavasse varem kehtestatud üldplaneeringusse 30 päeva jooksul maakonnaplaneeringu kehtestamisest arvates.
  - 6.1. Abja Vallavalitsusel kanda planeeritud joonehitise asukoht 14.08.2008 kehtestatud Abja valla üldplaneeringusse.
  - 6.2. Pärast Kilingi–Nõmme – Riia TEC-2 330 kV õhuliini trassikoridori asukoha kandmist Abja valla üldplaneeringutesse kehtivad trassikoridori asukohas teemaplaneeringus sätestatud maakasutustingimused.
7. Korralduse vaidlustamiseks on igal isikul, kes leiab, et otsus on vastuolus seaduse või muu õigusaktiga või korraldusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, õigus ühe kuu jooksul, arvates päevast, millal isik sai teada või pidi teada saama teemaplaneeringu kehtestamisest, esitada kaebus Tartu Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras või vaie Viljandi Maavalitsusele haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Erich Palm

Saata: Abja Vallavalitsus
Rahandusministeerium
AS Elering

Tiia Kallas 433 0422
Marju Lepmets 433 0414